Türk-İş

haber bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Ankara ; 15.9.1976

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI HALİL TUNÇ
BUGÜN BİR BASIN TOPLANTISI YAPARAK
TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNUN OLAGANÜSTÜ
TOPLANTISINDA ALINAN KARARLARI
AÇIKLAMIŞTIR.

Tunç, basın toplantısında "Ülkemizde artık herşey, en son hızıyla her alanda, son bir hesaplaşmaya doğru sürükleniyor. Bu hesaplaşma; o alanlarda bir olumluluk veya olumsuzluk arasındaki sonuç hesabıdır. Zaman olumlu bir gelişme içindemidir, yoksa ülkemizde, zamanın akışı içinde, sağduyunun ve ümidin yenilgisi, değerlerin iflası, çağa ayak uydurabamamanın gücünü yittirişi ve müesseselerinin itibarsızlaşmasımı. Bu sonuç hesabına damgasını vuracaktır? Şimdi ülkemizin kader tayin edici sorunu budur." diyerek konuşmasına şöyle devam etmiştir:

Tunç'un konuşması aynen şöyledir:

"Ulus olarak önemli zaaflar içinde bulunuyoruz. Ülkemizde tüm gerçek demokratik kuruluşların ve aydın insanların gerçek aydınların, lâf ebeli değil, bir yeniden düzenlemeyi sağlıyacakları yerde kısır çekişmeleri ve sorunlara uzun vadeli değil günlük çıkarları açısından bakmaları zaafımızın en belirgin yanı bulunmaktadır.

Ancak işçi hareketi olarak, Türk-İş olarak herşeye rağmen kötümserlik duygusu içinde değiliz ancak memleketimizin gidişatı üzerinde kötümser olmasak bile Yönetim Kurulumuzu bu tedirginlik içinde yapmış bulunuyoruz. Yönetim Kurulumuz ülkemizde süratle gelişen olayları kuşkulu,üzgün, hatta çok kısa bir zaman içinde ciddi tedbirler alınmazsa ülkemizi her konuda uçurumun kenarına getiren olaylar

./..

olarak nitelemiştir.

Yönetim Kurulumuz 4 gün süren çalışmalarını ülkemizin genel sorunlarının bir değerlendirilmesini yapmakla birlikte Sendikacılık Hareketinin içinde bulunduğu güncel sorunlara ayırmış ve bu sorunları enine boyuna tartışarak gerekli kararlar almıştır.

Yönetim Kurulumuzun sorunları ele alış, ve sonuca bağlayışta, temel hareket noktası şu olmuştur; Türkiyenin ekonomik, sosyal ve siyasal koşullarının değerlendirilmesinde yanılgıya düşülmemesi ve geleceğe ait sıhhatlı kararlar alınabilmesi, herşeyden önce, Türk İşçi Hareketinin niteliklerinin ve gelişmesinin iyi anlaşılmasına bağlı olduğu görüşünde birleşmiştir.

Sorunların çözümünde, temeldeki sebepler araştırılmadan ve gerekli incelemeler yapılmadan bir takım hükümlere varmanın mümkün olamıyacağı gerçeğinden hareket eden Türk-İş Yönetim Kurulu bugüne kadar olduğu gibi bu Yönetim Kurulunda da gündeminde bulunan sorunları çözümlemede sorumluluk duygusundan ve gerçekçilikten ayrılmamış, sorunlara bu görüş açısından yaklaşım sağlamıştır.

Türk-İş, Yönetim Kurulunun ülkemizin bulanımlı bir döneminde toplanmış olması dahi, Türk-İş'in soğuk kanlılığına ve sorumluluk duygusuna etki yapmamış ve Anayasamızın koyduğu temel ilkelere, ilhâmını bu ilkelerden alan Türk-İş İlkelerine, daha doğru bir deyişle kurallara uymayı vazgeçilmez bir ödev bilmiştir.

Türk-İş Yönetim Kurulu olaganüstü toplantısında ele aldığı sorunları bu görüşle değerlendirmiş ve bu görüşün ışığı altında gereken kararları almıştır.

Yönetim Kurulumuzun gündeminde bulunan ve Türk İşçi Hareketini büyük bir huzursuzluk içine sevk eden kamu kuruluşlarındaki Anayasamıza ters düşen tutum ve davranışlar, partizanlıklar kanunlara

./..

Türk-İş

saygısızlık işçi haklarına karşı girişilen kanun dışı tutum ve davranışlar enine boyuna tartışılmış özellikle Karayolları, Sümerbank ve diğer kamu kuruluşlarına bağlı işyerlerinde gelişen olaylar gündemin bu maddesinin ağırlığını teşkil etmiştir.

Yönetim Kurulumuz bu işyerlerinde meydana gelen olayların nedenini basit bir işçi-işveren uyuşmazlığı olarak değerlendirilmesinin mümkün olamadığı görüşünde birleşmiştir. Olaylar anayasa düzenimizin ve yasalarımızın sınırlarını aşan boyutlara ulaşmıştır. Olaylar Ulus olarak benimsediğimiz özgürlükçü demokratik rejimin kurallarına ve felsefesine ters düşen bir biçimde meydana gelmekte ve gelişmektedir.

Daha açık ifadesiyle kamu kuruluşlarındaki grevler ve işçinin huzursuzluğu çağdaş olmuyan bir dünya görüşünün bu işyerlerinde uygulanmak istenmesine karşı işçi hareketinin bir direnişi olarak nitelendirilmiş çözüm şekilleride bu görüş ışığı altında değerlendirmeye tabiî tutulmuştur.

Bilindiği gibi son zamanlarda ülkemizde yalnız işçi-işveren ilişkilerinde değil, tüm tutum ve davranışlarda çağdaş olmuyan bir görüş uygulama alanına konulmak istenmekte ve devlet bu görüşte olanlar tarafından işgal edilmek istenmektedir. İşçi Hareketinin çağdaş olmuyan bu görüşle mücadelesinin bir başlangıcı olmuştur, Konya grevi.

Ülkemizde artık herşey, en son hızıyla her alanda, bir son hesaplaşmaya doğru sürüklenmektedir. Bu hesaplaşmada çağdaş düşüncenin galip çıkması için, Türk İşçi Hareketi bütün gücünü ortaya koyacaktır. Bugünkü ortam içinde üzülerek ifade etmek gerekirki çağdaş olmuyan tutum ve davranışlar egemen olma yolunda büyük adımlar atmakta ve bu düşünceye karşı olan yada olması lâzım gelen birçok kuruluşlardan taviz alabilmektedir. Üzülerek ifade etmek gerekir ki, bu alanda zaman olumlu bir gelişme içinde değildir, birçok kuruluşlar

./..

bu gidişi umursamaz bir tutum içinde izlemekte, zaman akışıiçinde sağduyunun galip geleceği fikri ve ümitlerin kaybedilmemesi telkinleri değer kaybetmektedir.

Daha ileri giderek diyebiliriz ki, ülkemizin bugünkü sorunu "var olmak veya olmamak sorunu" haline gelmiştir. Ekonomik kalkınmamız çağdaş olmayan bir yöntemle yürütülmekte, Atatürk devrimleri Cumhuriyetin hiçbir döneminde bugünkü kadar tahrip edilmemektedir. Başta Parlamento, Hükümet velhasıl milli gidişatımıza yön vermek sorumluluğuyla karşı karşıya bulunanlar çaresizlik içindedirler. Böyle bir ortam içinde bu suskunluktan, bu sorumsuzluktan yararlanan macera adamları ve demogoglar milletin "özcüsüymüş" gibi konuşmaktadırlar.

Bugün ülkemizde toplumu güvensiz bırakan müesseseleri itibarsızlaştıran sorumsuzlukların, sahteliklerin karşısına uygarca bir cesaretle kimse çıkamamaktadır.

Bugün memleketimizde, kavramlar öyle karışmış, akımlar öyle soysuzlaşmış ve şaşırmış insanlar öylesine birbirine girmiş, öylesine itibarsızlaşmışlardır ki, bu durumu ancak kuşkulu üzgün olarak izlemekte olan toplum ister istemez kötümser olmakta kendisine olan güven duygusunu yitirmektedir.

Bugün ülkemizde birçok olaylarda söz artık sorumsuz güçlerin ve yapılan kavgaların üzerinde her türlü sorumluluk duygusundan yoksun bir takım hasta ruhların estirdiği bayraklar dalgalanmaktadır. Cehalet ve çağdışı ihtiraslar, sanki ideallermiş gibi kutsallaştırılmak istenmektedir.

Ülkemizi gittikçe saran, gittikçe çıkmazlara sürükliyen, bu duygusuzluk, bu inkâr, bu sorumsuzluk ve güçsüzlük daha iyi yarınlar için bir doğum ağrısı olsaydı bundan Türk İşçi Hareketi büyük mutluluk duyacaktı ancak, bu gidiş üzülerek belirtmek isteriz ki, ülkemizde bir tükenişe ve ülkemizi yüzyıllar gerisine götürecek, bir

./..

görünüm arz etmektedir.

Ülkemizin bu tükenişe artık tahammülü yoktur.

Bugün ekonomimiz çağ dışı bir yöntemleyürütülmek istenmektedir. Ulus olarak bunun büyük sıkıntılarını yakın gelecekte görmek istemiyoruz, kalkınmanın ve üretimin artmasının birkaç temel atmakla yada sadece bir miktar yeni makinalar getirtip bunları kullanmakla mümkün olacağına inanmıyoruz. Ülkemizde gerçek bir kalkınmanın temin edilebilmesi makinalarla birlikte çalışma metotlarının ihtisadî hayat tanzim eden metotların, eğitim ve idarenin çağdaş biryaklaşımla tamamen yeni baştan gözden geçirilip yenilenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Toplumu eski geleneklerin batağından kurtarıp modern iktisadi gelişme yoluna sokabilecek en etkili olacak, icrada bu düşüncenin benimsenmediğini görmenin üzüntüsü içindeyiz.

Ulusumuzu çağdaş batı toplumları seviyesineçıkaracak yolun Atatürkçülük yolu olduğu kanaatimizi muhafaza ediyoruz, ancak bu konuda son zamanlarda Atatürk devrimlerine karşı girişilen tecavüzlere Atatürk devrimlerini korumakla görevli kişi yada kuruluşların umursamazlığını üzülerek izlemekteyiz.

Cumhuriyetimizin kurulduğu günden bu yana hiç bir dönemde Atatürk devrimlerine ve Atatürk'e içinde bulunduğumuz dönemdeki kadar saldırı olmamıştır. Bu saldırıyı durdurmak için de yeterince gayret gösterilmemiş, aksine, hükümet içinde yer alan bir partimiz Atatürk düşmanlığını kendisine bayrak yapmıştır. Türk İşçi Hareketi bunu üzüntü ile izlemekte ve artık Atatürk'e karşı girişilen saldırılara dur demenin zamanı geldiğine, hatta geçtiğine inanmaktadır.

Bütün Anayasa kuruluşları bu konuda görevlerini eksiksiz uygulamalı, bilhassa Anayasa Mahkemesi bu konuda hiç zaman kaybetmeden Atatürk düşmanlığını kendisine bayrak yapanlara gerekli dersi vermelidir.

./..

Hürriyetlerin özü olan lâiklik ilkesinin zedelendiği, gerici akımların büyük bir hızla gelişmekte olduğu, orta çağ taassubu içinde, ülkemizi geriye götürmeyi amaçlayan çalışmaların hızlandırıldığı bugünlerde bütün Anayasa kuruluşları sorumluluğunun gereğini yerine getirmelidir.

Türk İşçi Hareketi dün olduğu gibi bugün de büyük Atatürk'ün kanla ve gözyaşıyla kurduğu Cumhuriyet'e ve Devrimlerine tam bir sadakatla bağlıdır. Atatürk devrimlerine karşı girişilen propaganda hareketi kimden ve nereden gelirse gelsin, en sert biçimde Türk İşçi Hareketinin karşısında bulmalıdır ve bulacaktır. Türk İşçi Hareketi, Cumhuriyet öncesi devirlere özenen, özlem duyan kişi ya da kuruluşlara asla prim vermeyecektir. Türk İşçi Hareketinin ana tüzüğünün en önemli maddesi Türk-İş'in Anayasaya veAtatürkideallerine bağlı olduğunu kesinlikle belirten amaç maddesidir. Türk-İş ölümsüz Atatürk'e ve onun devrimlerine karşı girişilen her harekete bütün gücüyle karşı koyacaktır. Bu devrimler içinde çağdaşlaşma vardır, kadınlarımızın uygarca yaşaması vardır, medeni haklarımız vardır, medeni devlet fikri vardır, insanca yaşama vardır ve medeni bir toplum olarak çağdaş uygarlık seviyesine ulaşma fikri vardır.

Yönetim Kurulumuz kamu kuruluşlarında uygulama alanına konan bu eylemlerden güdülen amacı iki noktada toplamıştır. Birinci amaç; Cumhuriyete ve Demokratik Rejime yöneliktir. İkinci amaç ise, Anayasamızın teminatı adı altında olan işçi haklarına ve sendika özgürlüğüne yönelik bulunmaktadır. Bu eylemlerin durdurulması yolunda girişilen tüm çabaların neticesiz kalması sonucu Türk-İş Yönetim Kurulu bu çağdışı eylemlere karşı daha etkili karşı eylem girişimlerinde bulunmayı kararlaştırarak İcra Kurulumuza gereken direktifleri vermiştir. İcra Kurulumuz ilk etkili eylemini Petrol ve Kömür Sektöründe bir uyarı mahiyetinde uygulama alanına koyma kararı almış ve bunun plânlamasını yapmıştır.

./..

Yönetim Kurulumuzun özellikle üzerinde durduğu diğer bir sorunda son zamanlarda işverenlerin tutum ve davranışları olmuştur. İşverenler amaçlarına ulaşma yolunda peşpeşe düzenledikleri toplantılarda, işçi hareketinin Türk ekonomisini dar boğazlara götürdüğünü iddia ederek, toplu sözleşme düzenini tek taraflı tanzim etme yolunda yaygın bir propoganda denemesine girdikleri görülmektedir. İşçi haklarının kısıtlanmasını amaçlayan bu girişimler ve alınacak karşı tedbirler yönetim kurulumuzca enine boyuna tartışılmış ve gereken etkili karşı tedbirlerin alınması yolunda İcra Kurulumuza görev vermiştir.

Türk-İş Yönetim Kurulu işçi ve işveren ilişkilerin düzenlenmesi sorununun, bugün ulusların en önemli sorunu haline gelmiş bulunduğunda görüş birliğine varmıştır.

Bu görüş birliği yalnız ülkemiz için değil, bütün hür ülkelerde işçi-işveren ilişkilerinde hareket noktası olmuştur.

Bu nedenle, yurdumuz da dahil olmak üzere birçok ülkede, yeni bir iş hukuku sisteminin yaratılması için devamlı gayret gösterildiğine tanık olmaktayız. Endüstri devrimini çok önceden yapmış ülkelerde dahi, iş ilişkilerinin yeni şartlara ve toplumda meydana gelen gelişmelere göre yeniden ayarlanması için kuvvetli bir eğilim görülmekte, bu yolda çaba sarfedilmektedir. Bu suretle, bütün işgücünün arızasız ve tam verimi sağlayacak bir şekilde çalışmasının mümkün olacağı görüşü benimsenmiş bulunuyor.

Birçok ülke bu gayretlerinde hemen hemen başarıya ulaşmış ve böylelikle, iş hukuku; düzenli işleyen ve genellikle, diğer hukuk dallarının önüne geçen bir branş haline gelmiştir.

Ulusların son yıllarda, iş hukuku üzerindeki çalışmalara ağırlık vermesinin ve hukukun bu dalının diğerlerine oranla daha hızlı bir gelişme göstermesinin temelinde, dünyanın içinde bulunduğu kararsızlık ve sosyal hayatta devamlı bir gelişme gösteren değişiklikler yatmaktadır.

./..

Türk-İş

Ulusları yeni bir iş hukuku anlayışına sürükleyen, yalnız sosyal düşünceler ve siyasi zaruretler değildir. Modern insanın, durmadan artan maddi ve manevi çeşitli ihtiyaçları, onun, hayatı görüş ve duyuşunda esaslı bir devrim yaratmış; dar, kapalı bir yaşayıştan, geniş emellere açılma isteği, yaşama standardını yükseltme gayretini kamçılamıştır.

Menfaatler arasında ahenk yaratma ve denge kurmak için girişilen sınıf mücadelesinin amansızlığı, toplumun hem ekonomik yapısını, hem hukuki düzenini sarsma istidadı gösteren bir dert halini almış, kararsızlık ve güvensizliği artırmaktan, refahı sağlayacak işgücü ile ulusal enerjiyi boşu boşuna sarfetmekten başka bir sonuç vermemiştir.

Bu sebeple, gittikçe yaygınlaşan yeni anlayış, iş hukukunun, bir yandan yapıcı, birleştirici, menfaatler arasındaki ayrılıkları uzlaştırıcı bir nitelikte olmasını, öbür yandan da her ferdin, son yüzyılların sosyal kaderi olan ve devamlı hissedilen sosyal güvensizlikten, daha doğrusu işsizlik endişesinden kurtarılmasını öngörmektedir.

İşverenlerimiz şu gerçeği kesinlikle bilmeye mecburdur. Türk işçisi bugün, sosyal meseleleri konusunda o kadar uyanmış, o kadar şuur haline gelmiştir ki, artık Türkiyede sosyal barış ve huzur teminatı altına alınmadan işçi-işveren ilişkilerinin sağlıklı bir biçimde gelişmesine imkân olmadığı gibi sosyal sorunların hallinde para birinci derecede etki taşımıyacaktır. İşverenlerin Lokavt fonularını artırmaları ve bu yolda bir dayanışma içine girme eylemleri çalışma barışını sağlamak şöyle dursun kurulmak istenen bu barışı temelinden dinamikleşecektir.

Yine işverenlerimiz bir gerçeği daha benimsemek mecburiyetindedir; Toplumumuz büyük bir değişim içinde batı toplumlarında uygulanan metotları iyi bilmektedir. Çağımızda artık sevki idare hakkı işverenlerinin tek başına kullanacakları bir hak olmaktan çıkmıştır.

./..

Çağdaş ekonomik ve sosyal gelişmenin hızlandırılmasında ana ilke işçinin yönetime katılması ilkesidir. Batı Avrupa toplumları bu konuda bugün ki, eriştikleri seviyeyi yeterli görmeyip bunu daha geliştirip yaygınlaştırmak yolunda süratlı bir çalışma içinde girdikleri bu dönemde işverenlerin işçinin sevki idari hakkına en ufak bir müdahaleyi kabul etmiyeceklerini ifade etmeleri çağdaş bir görüş olamaz, diğer taraftan işverenlerin kendi aralarında teşkilâtlanmalarına elbette birşey söylüyemeyiz, ancak kamu kesiminin imkânlarını özel kesimin emrine tahsis etmeyi amaçlıyan işveren teşkilâtlanmasına kesinlikle karşı çıkacağız. Daha açık bir deyimle kamu kesimindeki işyerlerinin işveren sendikalarına üye olmaları, yolunda girişilen gayretlere kesinlikle karşıyız. Çünkü, toplu iş sözleşmeleri bir dereceye kadar demokrasinin ekonomik ve sosyal hayata yansımasını sağlıyan araçlardır.

Ekonomik ve sosyal konularda Anayasamız devlete ödev ve sorumluluklar vermiştir. Bu ödev ve sorumlulukları bu konuda hiçbir sorumluluğu olmuyan özel sektör yöneticilerinin yönettiği işveren sendikalarına devrettirmiyeceğiz. Ayrıca, kamu kuruluşu işyerlerinden sağlıyacakları maddi olanaklarla işçinin ekonomik ve sosyal gelişmesini engelliyecek lokavt fonlarının teşekkülüne imkân vermiyeceğiz.

Yönetim Kurulumuzun bu konuda aldığı kararı yakında tatbik mevkine koyacağız. Yani kamu kuruluşlarında yapılacak toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde özel sektörün yönetiminde bulunan işveren sendikalarına muhatap almıyacağız.

Bu arada, işçi-işveren ilişkilerinin sağlıklı bir biçimde haklara ve kurallara uyulması şartıyla iyileştirilmesi bizimde dileğimizdir. Ancak bu işbirliğinin kuralları çağımızda batı toplumlarında uygulanan ve ülkeleri hem ekonomik hemde sosyal bakımından kalkındıran kuralların işverenler tarafından kabulü ile mümkündür.

./..

Çatışır sanılan birçok toplumlarda gerçekten çatışan veya yakın zamanlara kadar çatışagelmiş menfaatler, işçi-işveren menfaatleri, nasıl bağdaştırılıp da özlediğimiz ahenk ve huzur sosyal alanda da sağlanacak? İşte bu noktada taraflarca belirli çağdaş kuralların tesbitine ihtiyaç vardır.

Çatışır sanılan bu menfaatleri bağdaştırabilmenin ilk çaresi, işverenle işçinin, kendi menfaatlerini aşarak ulusun menfaati seviyesine çıkmaları, kendi menfaat ayrılıklarına o seviyeden bakmalarıdır; ana ülkü olarak memleketi en kısa zamanda çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmayı, temel ilke olarak da sosyal adaleti benimsemeleridir. Bu ülkü ve ilkeyi bir defa benimsedikten sonra, işçi ile işveren, memleketin kalkınmasına, menfaat çatışması halinde değil, menfaat dayanışması halinde hizmet edebileceklerdir. İşçi ile işveren, eğer aralarında menfaat çatışması yerine böyle bir menfaat dayanışması kurabilirlerse, hızlı iktisadi kalkınma çabasının birçok toplumlarda açtığı sosyal yaralardan Türk toplumunu masun kılabileceklerdir.

Bu imkânın formüllerini tesbit etmek sorumluluğunu Türk-İş seve seve yerine getirmeğe hazırdır.

Bu formülleri tesbite çalışırken kimse bizlerden mutlaka yeni icatlar beklemiyecektir.

Bu teknolojik uygarlık çağında, menfaat çatışmasını menfaat dayanışması haline getirerek hürriyet düzeni içinde sosyal huzur ve barış kurabilmiş uygar ülkeler vardır. Onlardan örnek alınabilecektir. Hatta iddia ediyoruz ki, o toplumlara yeni örnekler verebiliriz.

Türk işçisinin, bu hakları, sağduyu ile, basiretle ve memleket menfaatlerini kendi menfaatlerinden üstün tutarak kullanabilecek erginlikte olduğundan şüphe edilmemelidir.

Çünkü, sosyal adalet, yeni Anayasamızın, siyasal hak ve hürriyetler kadar bölünmez, parçalanmaz, ihmale gelmez bir unsurudur.

./..

Fakat bunun da ötesinde, sosyal adalet, Türk halkının tarih boyunca edinilmiş tabiatının gereğidir. Çünkü Türk toplumunda kölelik geleneği yoktur; Türk toplumunda aristokrasi geleneği de yoktur. Bu geleneklerin yokluğunda, Türkler için, haklarda eşitlik duygusu, tabiatlarının ayrılmaz bir unsuru haline gelmiştir. Bu geleneklerin yokluğunda, Türk toplumu, sınıf ayrılıkları şuuru ile insanlık onurunu zedeleyici bir şekilde bölünmek talihsizliğinden bugüne kadar kurtulmuştur. Sınıf ayrılıkları şuuruna dayanan tehlikeli ve yıkıcı akımlardan, Türkiyemiz onun için bugüne kadar korunabilmiştir.

Kendi tarihimizden devraldığımız bu müstesna talihi iktisadi düzenimizde ve çalışma hayatımızda iyi değerlendirmesini bilirsek, Türkiye için, demokratik düzen içinde ve sosyal adalet zemini üzerinde kalkınmanın hiç de güç olmadığını göreceğimize inanıyorum. Gene inanıyorum ki, Türkiye için güç olan, hatta imkânsız olan, demokrasi içinde ve sosyal adalet zemini üzerinde kalkınmak değil, demokrasiyi ve sosyal adaleti reddederek kalkınmaktır. Türkler kadar onurlu bir halkın, hak eşitliğine Türkler kadar alışık bir halkın adalet duygusunu Türkler kadar tabiat haline getirmiş bir halkın, demokrasiden uzak ve sosyal adaletten yoksun bir iktisadi faaliyet düzeni içinde verimli olabilmesine, işe gönlünü ve kafasını vererek çalışabilmesine imkân yoktur.

Çalışma hayatında sosyal adaleti demokratik yoldan sağlamanın en medeni ve etkili vasıtası ise sendika hürriyeti, toplu sözleşme ve grev hakkıdır.

Bu işbirliğinde en önemli kurallardan biri de, işverenlerin bu haklara saygı göstermeleri ve toplu sözleşme düzenini tek taraflı düzenleme eğilimlerinden vazgeçmeleridir.

Başka bir deyimle işverenlerimiz işçi hareketine karşı geçmişteki tutumlarından ve işçi sorunlarını baskı yöntemleriyle halletmek sevdasından kesinlikle kaçınmalıdırlar. Kesinlikle şurası unutulmamalıdır ki, baskı tedbirleri bir takım kişilerin fikir ve

./..

kanaatlerinin kurbanı olmalarına, inançları uğruna hayatlarını feda etmelerine yol açmış ve sonuçta işçi hareketinin kuvvet ve şiddetini artırmaktan başka hiç bir işe yaramamıştır.

Yönetim Kurulumuz ülkemizde olumsuz gelişen tüm olaylar karşısında işçi hareketinin bir bütün olarak hareket etme sorununuda görüşmüş, ve birlikte hareket etmenin kurallarını görüşürken herşeyden önce birlikte hareket etmek için sendikalar ve üst kuruluşlar arasında, rejimi koruma bakımından, demokrasiyiyi koruma bakımından yapılması gereken işbirliğinin herşeyden önce özgürlükçü demokrasinin temel kurallar arasında ve sendika felsefesi bakımından bir görüş birliğine varmalarına bağlı olduğu görüşünde birleşirken Türk-İş'in demokratik rejim anlayışını bir kere daha ortaya koymayı, sendikacılık anlayışını bir kere daha ana hatlarıyla belirlemeyi uygun mütealâ etmiştir.

Türk Sendikacılık Hareketi, varlığını ve gücünü, Türk işçilerinden ve 27 Mayıs Anayasasının getirdiği, insan haklarına dayalı millî, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti kavramından ve Türk toplumunun iki yüzyıla yaklaşan demokratik siyasal gelişmesinin çağdaş batı demokrasisi esaslarına uygun sonucunu teşkil eden bu Anayasanın sağlam temellere oturttuğu özgürlükçü demokrasiden alır.

Batı modeli çoğulcu demokrasinin ilkelerini benimseyen, kişilere ve sosyal gruplara geniş bir özgürlük alanı tanıyan Anayasa, aynı zamanda, bu alanın, Batı demokrasilerinin büyük çoğunluğunda olduğu gibi, dikta eğilimli aşırı uçları da kapsayan bir genişliğe varmamasına özen göstermiştir. Aşırı sağcı ve aşırı solcu sistemlerin-teokratik düzenin, faşizmin ve komünizmin- savunucularına, demokratik özgürlüklerden yararlanma hakkını tanımamıştır.

Özgürlükçü demokrasi anlayışının temelini; insanları toplum içinde özgürlüğe ve bağımsızlığa kavuşturabilmek için onlara sadece klâsik özgürlükler tanımanın yeterli olamayacağı, bunun için de, kişileri, klâsik ve sosyal özgürlükler yanında sosyal ve ekonomik

./..

haklarla donatmanın gerekliliği ilkesi teşkil etmiştir. Bu ilke, devleti, yoksulluğu ortadan kaldıracak tedbirleri alma ve herkese insanca yaşama koşulları sağlamakla görevli kılmak yoluyla pekiştirilmiştir.

Bu boyutları içinde, özgürlükçü demokraside, herkes düşüncelerini ve kanılarını serbestçe yayabilir; insan kişiliğinin serbestçe gelişmesi ve herkesin insanlık onuruna yaraşır bir biçimde yaşaması önündeki tüm engeller kaldırılır; herkes haklarını korumak ve geliştirmek için serbestçe örgütlenebilir: kişilere de devlete de insanları ezecek, sömürecek, temel hakları ve özgürlükleri sınırlayacak veya etkisizleştirecek güçler ve yetkiler tanınamaz.

Özgürlükçü demokraside partiler, siyasal yaşamın vazgeçilmez unsurları olduğu kadar özgür ve bağımsız sendikalar da, toplu sözleşme ve grev hakları da ve bu hakların güvencesi olan sendika özgürlüğü de sosyal yaşamın temel unsurları arasında yer alır.

Özgürlükçü demokraside, temel hakları ve özgürlükleri, yasal sınırlamalarla ya da baskıyla engellemeğe veya zor kullanarak ortadan kaldırmaya kalkışmadıkça, sağ veya sol, her çeşit siyasal akım bulunabilir.

Özgürlükçü demokraside siyasetle etkin biçimde ilgilenmek, yalnız siyaset adamlarının ve siyasal partilerin değil, her yurttaşın hakkı ve ödevidir. Sosyal hakların etkin bir biçimde korunması ve geliştirilmesi ile siyasal tutum alma arasındaki yakın ilişki karşısında sendikacılık hareketinin bağımsızlık ve özgürlük ilkelerine uygun bir biçimde, işçiler de, gerek kişiler olarak, gerek örgütleri aracılığıyla, siyasal yaşama ağırlıklarını koymak durumundadırlar.

İşçi sendikaları ve üst kuruluşları, varlıklarının ve güçlerinin kaynağı ve dayanağı olan özgürlükçü demokrasiyi korumada ve gerek sendikal gerek siyasal mücadelelerini demokrasi kurallarına bağlı

./..

tutmakta birleşmelidirler. Özgürlükçü demokrasiyi yıkmak veya yozlaştırmak, o arada işçilerin gücünü ve etkinliğini kısmak isteyenlerce istismar edilmesine fırsat vermemelidirler. Sınıf mücadelesini özgürlükçü demokrasinin kuralları dışına çıkararak rejim düşmanlarına yardımcı olacak veya bahane verecekboyutlara ulaştırmak isteyenlerin sendikal harekete sızmasını önlemelidirler.

Özgürlükçü demokraside kişilerden de, örgütlerden de, devletten de gelse, kaba kuvvetin, zorbalığın, baskının yeri yoktur. Zorbalığı, kaba kuvveti, baskıyı yapmak da, yaptırmak da, yapılmasına engel olmamak da suçtur.

Bugün ülkemizde özgürlükçü demokrasinin bu temel nitelikleri ve Anayasa ile belirlenmiş boyutları aşılmaktadır.

Özgürlükçü demokrasiye ve demokratik hukuk devletine yönelen her tehdit ve tehlike, özgür sendikacılığa ve demokratik işçi haklarına da yönelmiş demektir.

Türk İşçi Hareketi, bu tehdit ve tehlikelere karşı, özgürlükçü demokrasi uğrunda ve demokrasi kuralları içinde yapacağı mücadeleyi, elbirliğiyle yürütmek zorundadır. Bu, demokratik işçi hareketine düşen tarihi bir görevdir.

Yukarda izah ettiğimiz görüşte birleşildiği takdirde işçi üst kuruluşlarının bu eylem birliğinin yöntemlerini, biçimini ve kapsamını aralarında saptayabilirler.

İşte o zaman rejim ve işçi hakları açısından bunun olumlu sonuçları alınabilir.

Bu aşamada gerek demokratik rejimi koruma bakımından, gerekse işçi hak ve hürriyetleri ile sendika hak ve hürriyetlere girişilen eylemleri, Türk-İş tek başına karşılayacak güçtedir.

./..

Türk-İş

Türk-İş, Türk ulusunun mutluluğu ve güvencesi için bu gücüne dayanarak görevini eksiksiz yerine getirmekte kararlıdır.

Türk-İş'in, özgürlükçü demokratik rejimin korunması kararı, tüm teşkilâtınca benimsenen temel ilkesi olmuştur.

Anayasal demokratik hak ve özgürlüklere yönelik girişimler, nereden ve hangi çevreden gelirse gelsin, Türk-İş'in "İŞÇİ ANDI" ile pekiştirdiği gücü karşısında ergeç kırılmaya mahkûmdur.

Bu noktada Türk-İş'in giriş eceği eylemleri, İŞÇİ ANDI ve amaçları (Türk-İş yemini ve amaçları) doğrultusunda desteklemek isteklerini, Türk-İş olumlu ve yararlı bir katkı olarak benimser ve bu davranışları, özgürlükçü demokrasinin ve işçi haklarının korunması bakımından yararlı bir işbirliği sayar.

Bu vesile ile Türk-İş, İŞÇİ ANDI'nı, kendisi ile beraber olmak isteyenlere ve Türk kamuoyuna bir kez daha hatırlatmayı gerekli görür.

"TARİH BOYUNCA HÜR VE BAĞIMSIZ YAŞAMIŞ BİR MİLLETİN, İNSAN HAKLARINA DEMOKRASİ VE SOSYAL ADALET İLKELERİNE, ATATÜRK İDEALLERİNE, FAKİRLİK VE SEFALETİN, BARIŞ VE İLERLEMENİN BAŞLICA ENGELİ OLDUĞUNA, İNANAN EVLATLARI, BİZ TÜRK İŞÇİLERİ, ANAYASA REJİMİMİZİ, NEREDEN GELİRSE GELSİN, HER TÜRLÜ YIKICI HAREKETLERE KARŞI KORUMAK UĞRUNA HİÇBİR FEDAKARLIKTAN ÇEKİNMEYECEĞİMİZE AND İÇERİZ."

Bu andın ışığı altında,

Amacı ve doğrultusu bilinen girişimlerinde Türk-İş'i fikir ve eylem düzeyinde desteklemek isteyenlere teşkilâtımız daima açık olmuştur ve olacaktır.

./..

Türk-İş

Türk-İş, Türk ulusunun mutluluğu ve güvencesi için bu gücüne dayanarak görevini eksiksiz yerine getirmekte kararlıdır.

Türk-İş'in, özgürlükçü demokratik rejimin korunması kararı, tüm teşkilâtınca benimsenen temel ilkesi olmuştur.

Anayasal demokratik hak ve özgürlüklere yönelik girişimler, nereden ve hangi çevreden gelirse gelsin, Türk-İş'in "İŞÇİ ANDI" ile pekiştirdiği gücü karşısında ergeç kırılmaya mahkûmdur.

Bu noktada Türk-İş'in giriş eceği eylemleri, İŞÇİ ANDI ve amaçları (Türk-İş yemini ve amaçları) doğrultusunda desteklemek isteklerini, Türk-İş olumlu ve yararlı bir katkı olarak benimser ve bu davranışları, özgürlükçü demokrasinin ve işçi haklarının korunması bakımından yararlı bir işbirliği sayar.

Bu vesile ile Türk-İş, İŞÇİ ANDI'nı, kendisi ile beraber olmak isteyenlere ve Türk kamuoyuna bir kez daha hatırlatmayı gerekli görür.

"TARİH BOYUNCA HÜR VE BAĞIMSIZ YAŞAMIŞ BİR MİLLETİN, İNSAN HAKLARINA DEMOKRASİ VE SOSYAL ADALET İLKELERİNE, ATATÜRK İDEALLERİNE, FAKİRLİK VE SEFALETİN, BARIŞ VE İLERLEMENİN BAŞLICA ENGELİ OLDUĞUNA, İNANAN EVLATLARI, BİZ TÜRK İŞÇİLERİ, ANAYASA REJİMİMİZİ, NEREDEN GELİRSE GELSİN, HER TÜRLÜ YIKICI HAREKETLERE KARŞI KORUMAK UĞRUNA HİÇBİR FEDAKARLIKTAN ÇEKİNMEYECEĞİMİZE AND İÇERİZ."

Bu andın ışığı altında,

Amacı ve doğrultusu bilinen girişimlerinde Türk-İş'i fikir ve eylem düzeyinde desteklemek isteyenlere teşkilâtımız daima açık olmuştur ve olacaktır.

./..

Türk-İş

Türk-İş Yönetim Kurulu Devlet Güvenlik Mahkemeleri sorununu da tartışmış, konuyla ilgili olarak Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunun bu aşamada tartışma konusu yapılmasının bir yararı bulunmadığı yararlı olan tartışmanın bu mahkemelerinin anayasamızın temel amaç ve ilkelerine ters düşmeden tabiî hakim kavramını ihlâl etmeden Anayasamıza uygun olarak nasıl çıkarılabileceğinin tartışılmasının daha yararlı olacağını düşünmektedir.

Anılan mahkemelere hakim tayini siyasî iktidarların tasarrufuna bırakılmamalıdır. Çünkü çağımızda hakimler, sadece kişi hürriyetlerinin bekçisi olmayıp, toplum hürriyetlerini de korumakla görevlidirler. Bu nedenle toplum hürriyetinin temelinde hakimlerin bağımsızlığı yatar. Genel düşünceye göre, hakimlerin yürütme organı tarafından tayini; onları yürütmenin delegeleri haline getirir.

Diğer taraftan anayasamızda öngörülen "tabii hakim" kavramına özen gösterilmeli ve tabiî hakim kaidesi ihlâl edilmemelidir.

Tartışmaların en önemli yanlarından biri de bu Mahkemelerin görevleri arasına Türk Ceza Kanununun 163'ncü maddesindeki suçların alınıp alınmaması tartışmasıdır.

Hürriyetlerin özü olan laiklik ilkesinin zedelendiği gerici akımların büyük bir hızla gelişmekte olduğu, orta çağ taassubu içerisinde ülkemizi geriye götürmeyi amaç bilerek çalışmalarını hızlandırdığı ve bunlarında bazı siyasi partilerimizce desteklendiği bugünlerde 163'ncü maddenin kapsam dışında tutulması asla düşünülemez.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasının ana nedenlerinden biri, hatta en başta geleni 163'ncü maddedeki suçlardır.

Netice olarak, insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve layik Cumhuriyet ilkelerine ve devletin, ülkesi ve milletiyle bölünmezliği, temel hükmüne aykırı olan faşizm, komünizm ve hertürlü totaliter zihniyete, bölgecilik, ayırıcılık gibi yıkıcı cereyanlara

./..

karşı Devletin korunması yanında Cumhuriyetimizin kurulduğu günden bu yana Atatürk devrimlerine karşı son senelerde girişilen yıkıcı eylemler de gözden uzak tutulmamalıdır.

Türk-İş Yönetim Kurulu Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununda Anayasanın temel ilkelerine ters düşen ve bağımsız hakim kavramıyla bağdaşmıyan bir hükmün kanunda yer alması özellikle 163'ncü maddenin kapsam dışında tutulması halinde ülke çapında en etkili eylemin yapılması konusunda İcra Kuruluna gerekli talimatı vermiştir.

Türk-İş Yönetim Kurulu, son zamanlarda siyasi partilerin, sendikalarımızın içişlerine müdahale etmeye başladıklarını kendi eğilimleri istikametinde sarı sendikalar kurdurduklarını tespit ederek bu sorunu da görüşmüştür. Bugüne kadar kendisini kısır çekişmelerden uzak tutmayı bilmiş Türk İşçi Hareketini bugünkü ortamda bu çekişmelerin ortasına itmenin işçi hareketinin bütünlüğü ve büyük çıkarlarıyla bağdaşmıyacağı görüşünü benimsiyen Türk-İş Yönetim Kurulu ülkemizdeki bütün siyasi partilerin, sendikalarınıçinden ellerini çekmeleri gerektiği noktasında görüş birliğine varmıştır.

Türk-İş Yönetim Kurulu, sendikaların kendi hedeflerini kendi ilkelerini kendilerinin tespit edeceği gerçeğinden hareketle Türk İşçi Hareketinin bünyesi dışından hiçbir kimsenin yol göstericiliğine muhtaç bulunmadığını kendi yolunu kendisi çizecek, kendi yönetimini kendisi seçecek bilinçli olduğunu ilgililere bir kere daha duyurmayı görev bilmiştir.

Sendikaların belirli zamanlarda siyasi partileri desteklemeleri veya bu desteklerini geri çekmeleri ayrı bir konudur: Sendikaların siyasi partilerin rengi ve hüviyeti içinde yer alarak parçalanmaları, bölünmeleri ve etkisiz hale gelmeleri ayrı bir konudur. Çağdaş dünyanın bugün terketmekte olduğu metodları ülkemizde uygulamak istemek ve işçi hareketini ideolojik ayrılıklar yüzünden siyasi partilere

./..